

FAQ BL op webportal RVO.nl d.d. 26 januari 2017

Afbouw BL

Borgstellingskrediet roerend goed

De borgstelling wordt per kalenderkwartaal lineair afgebouwd. De afbouw begint uiterlijk op de eerste dag van het derde kalenderkwartaal dat volgt op het kalenderkwartaal waarin de kredietovereenkomst is gesloten. Deze datum ligt altijd op de eerste dag van een kwartaal (dus: 01-jan, 01-apr, 01-jul of 01-okt). De maximale looptijd van een BL is dus: aflossingsvrije periode plus 24 kwartalen.

Voorbeeld:

De kredietovereenkomst wordt gesloten op 15 april (Q2). De afbouw begint dan uiterlijk op 1 januari van het volgende jaar (Q1). Vermindering door de bank gebeurt uiterlijk op de laatste dag van het 4e kwartaal (31-12).

Let op! De datum getekende kredietovereenkomst (offerte) is leidend. Niet de datum van uitboeking!

Er kan een ruimere aflossingsvrije periode en looptijd gehanteerd worden bij:

Borgstellingskrediet vanaf meer dan 50% onroerend goed

Uiterlijke datum eerste afbouw: eerste dag van het zevende kalenderkwartaal dat volgt op het kalenderkwartaal waarin de kredietovereenkomst is gesloten.

Maximale looptijd: aflossingsvrije periode plus 48 kwartalen.

Betrokkenheid DGA bij BL-krediet

De betrokkenheid wordt vorm gegeven door:

- inbreng in de BV, volgens bancaire gebruik.

De DGA dient naar bancaire normen voldoende vermogen vanuit privé in te brengen om het financieringsobligo in verhouding te laten staan tot de inbreng van de ondernemer. Dit is bancaire usance en leidt niet tot aanvullende regelgeving vanuit BL.

- borgstelling door de DGA conform artikel 3, lid d van BL.

De borgstelling, van tenminste 25 procent van het borgstellingskrediet met een minimum van € 5.000, dient voor zover vermogen aanwezig en bereikbaar is, gecureerd te worden.

De term 'vermogen' is in zijn algemeenheid gebruikt maar bedoeld wordt waardevolle vermogensbestanddelen zoals effectenportefeuille, onroerend goed, etc. Het vermogen moet ook aangesproken kunnen worden (bereikbaar zijn), dat is het bijvoorbeeld niet als het in een stamrecht/pensioen vast zit.

Certificering Plus stal MDV stal en groenlabelkas

Ingeval de BL wordt ingezet voor investeringen in een stal of kas dient er rekening te worden gehouden met certificeringsniveaus.

Plusstal

Voor investering in de bouw of verbetering van een stal moet deze minimaal voldoen aan de Plusstal, tenzij voor betreffende veesoort op moment van sluiten kredietovereenkomst geen criteria voor de Plusstal zijn vastgelegd.

De landbouwondernemer kan hiervoor op aanvraag en op basis van zijn investeringsplannen een voorlopig Plusstalcertificaat ontvangen van een hiervoor geaccrediteerde organisatie. Meer informatie hierover is te vinden op de website www.plusstal.nl.

Na investering wordt bij akkoord door de geaccrediteerde organisatie een definitief Plusstalcertificaat aan de landbouwondernemer afgegeven.

Een beroep op de borgstelling van een dergelijke BL-lening kan op grond van deze voorwaarde alleen slagen als dit certificaat door de bank aan RVO.nl wordt overlegd.

MDV stal en groenlabel kas

Ingeval er wordt aangevraagd voor BL Plus (borgstelling tot maximaal € 2,5 mln.) zal bij investering in een stal minimaal voldaan moeten worden aan de MDV-stal en bij investering in een kas aan de groenlabelkas.

De landbouwondernemer kan hiervoor op aanvraag en op basis van zijn investeringsplannen een voorlopig MDV-certificaat resp. voorlopig groenlabelkas-certificaat ontvangen van een hiervoor geaccrediteerde organisatie. Meer informatie hierover is te vinden op de website www.maatlatduurzameveehouderij.nl resp. www.groenlabelkas.nl.

Na investering wordt bij akkoord door de geaccrediteerde organisatie een definitief certificaat afgegeven.

Een beroep op de borgstelling van een dergelijke BL Plus-lening kan op grond van deze voorwaarde voor de BL Plus alleen slagen als een dergelijk certificaat door de bank aan RVO.nl wordt overlegd.

Checklist inpassing BL

Onderstaande voorwaarden zijn momenteel niet verwerkt bij het melden van de BL in het huidige webportaal of in de BL rekentool, maar hier moet wel aan worden voldaan.

De landbouwonderneming waarvoor BL wordt gemeld:

- voert een substantieel deel van haar activiteiten uit in Nederland,
- voldoet aan de MKB criteria,
- is naar normaal bancair gebruik getoetst aan de eisen van maatschappelijk verantwoord ondernemen,
- haalt meer dan 50% omzet uit de primaire landbouw,
- daarvan heeft de DGA (ingeval van een rechtspersoon) een borgstelling afgegeven van tenminste 25% van de BL met een minimum van € 5.000,
- daarvan kan ingeval van een CV alleen BL worden ingezet als de looptijd van de vennootschap minimaal even lang is als de looptijd van de BL-lening,
- daarvoor wordt geen melding gedaan voor de BMKB of heeft geen bestaande BMKB-lening,

- heeft slechts één huisbankier die BL-leningen kan inpassen.

Voorts is/zijn

- investeringen die verband houden met exportactiviteiten uitgesloten voor BL,
- herfinanciering van schulden uitgesloten voor BL. Hierop zijn enkele uitzonderingen, zie hiervoor item Herfinanciering bij BL,
- in de leningsovereenkomst opgenomen dat er met inpassing van BL sprake is van staatssteun met daarin opgenomen het staatssteunequivalent (bedrag aan staatssteun), zie hiervoor item Voorkomen onrechtmatige staatssteun.

Commanditaire vennootschap en financiering met BL

Er kan voor een CV alleen BL worden ingezet ingeval de looptijd van de vennootschap minimaal even lang is als de looptijd van de BL-lening.

Dekkingstekort

Berekening dekkingswaarde

Er kan alleen BL worden verstrekt op het dekkingstekort van de bank. Bij berekening van de dekkingswaarde is het uitgangspunt van de regeling dat er gehandeld wordt naar bancair gebruik. Er kan net als bij de BMKB gemotiveerd worden afgeweken van bancair gebruik tot aan de minimale dekkingswaarde. Neem bij gebruik van nog lagere dekkingswaarden contact op met RVO.

Minimale dekkingswaarde primaire zekerheden:

- 50% stichtingskosten bij nieuwbouw (woon/)bedrijfspan,
- 60% EW bij agrarisch onroerend goed,
- 65% EW bij woon/bedrijfspan (tenminste de helft moet bestemd zijn voor de onderneming)
- 70% EW bij alleen een woning, cultuurgrond of niet-agrarisch onroerend goed.
- Bij woningwaardering op basis van de WOZ taxatie, bedraagt de EW minimaal 85% van de WOZ. De ondergrens van de dekkingswaarde komt daardoor uit op 59,5% van de WOZ-waarde.

Bepaling dekkingswaarde

- Volgens bancair gebruik is een taxatierapport verplicht indien onroerend goed onderdeel uitmaakt van de financieringsbehoefte. Echter indien als voorbeeld het onroerend goed (in de regel de privéwoning) dient als securering van de borgstelling, dan volstaat bij bepaling middelen vanuit privé bij hoofdelijke aansprakelijkheid de actuele WOZ-waarde.

Eigen inbreng bij BL

Een ondernemer of natuurlijke persoon, dient naar vermogen in te brengen, alvorens een BL kan worden ingepast. In geval van een eigen woning met overwaarde dient een aanvullende hypothecaire inschrijving te worden gevraagd, waarbij als leidraad voor overwaarde geldt dat de VVW/WOZ hoger is dan de hypotheekschuld.

Indien de waarde van de hypothecaire inschrijving niet in verhouding staat met de kosten die ermee samenhangen kan worden volstaan met een verbod tot verdere verpanding aan derden, vastgelegd in kredietovereenkomst of algemene voorwaarden.

Bij de kostenbaten afweging wordt uitgegaan van de norm die binnen de bank gebruikelijk is. Op het moment dat de bank afziet van een aanvullende hypothecaire inschrijving, wordt aanbevolen om de bijbehorende afweging expliciet in het dossier weer te geven.

In geval van een directeur-grotaandeelhouder (DGA) zie de handleiding onder 'betrokkenheid DGA'.

Financieringsdoel BL (Fresh Money)

Financieringsdoel BL (Fresh Money)

De BL kan voor veel verschillende doeleinden ingezet worden. Voorwaarde is dat de financiering 1) ten goede komt aan de eigen bedrijfsactiviteiten van de kredietnemer en 2) dat er bij de verstrekken bankinstelling sprake is van Fresh Money.

Concreet kunnen de volgende doeleinden gefinancierd worden onder BL garantie.

Categorie	Opmerking
Vastgoed	Mits het object overwegend (> 50%) bestemd is voor eigen bedrijfsactiviteiten. Commercieel vastgoed is uitgesloten. Zaken die niet verplaatsbaar verbonden zijn, kunnen inbegrepen worden. Bij investering in een stal moet deze minimaal voldoen aan de 'Plusstal'. De Plusstal is gedefinieerd onder de Maatlat Duurzame Veehouderij (zie www.plusstal.nl). Pas bij een eventuele claim dient certificering te worden aangetoond. Voor de BL Plus moet een stal voldoen aan de certificering van de dan vigerende Maatlat Duurzame Veehouderij en een kas aan die van de Groen Label Kas.
Inventaris / machines	
Immateriële activa, zoals rechten	
Voorraad / OHW	
Debiteuren	Vorderingen die ontstaan zijn uit bedrijfsactiviteiten kunnen met

	BL gefinancierd worden. Een vordering op een aandeelhouder is bijv. uitgesloten.
BTW	Gezien korte looptijd financieringsbehoefte niet opportuun om met BL te financieren
Liquide middelen	Mits nodig om onderneming op bedrijfseconomisch verantwoorde wijze te voeren.
Bankgaranties/LC's	Veelal verloopt dit via RC-faciliteit die bij afgifte bankgarantie voor betreffend bedrag geblokkeerd wordt.
Entrance fee	Aanvaardbare entrance fee dient beoordeeld te worden aan de hand van beschikbaar referentiekader, in het bijzonder te denken aan exploitatiecijfers van ondernemingen met dezelfde bedrijfsformule.
Aflossing crediteuren	Deze categorie gaat vaak gepaard met verlieshistorie. In dat geval is er uiteraard bijzondere aandacht nodig voor de vraag of de onderneming voldoet aan het continuïteitscriterium.
Aandelenovername	Inzet BL is alleen mogelijk binnen het kader van een bedrijfsoverdracht. De kredietnemer dient na transactie wel te beschikken over een overwegend belang (meer dan 50%) in de betreffende werkmaatschappij(en). Van bedrijfsoverdracht is sprake als door aandelenoverdracht het ondernemerschap overgaat naar andere handen. Een aandelentransactie waarbij alleen een nieuwe investeerder toetreedt als nieuwe aandeelhouder kan bijv. niet als bedrijfsoverdracht beschouwd worden in het kader van de BL. (zie hieronder nog de opmerking over goodwill normering en mogelijkheid tot voortoetsing)
Herfinanciering exposure bij andere bank	
Herfinanciering risicodragend vermogen (verkopende partij)	Dit is alleen mogelijk binnen het kader van een bedrijfsoverdracht. En voor zover het risicodragend vermogen betreft dat terugtrekkende partij toekomt.
Herfinanciering aandeelhouderslening	Dit is alleen mogelijk binnen het kader van een

(verkopende partij)	bedrijfsoverdracht. En voor zover het risicodragend vermogen betreft dat terugtrekkende partij toekomt.
Herfinanciering bestaand exposure bank	Als de bank een kredietexposure heeft uitstaan op een onderneming die overgaat naar een nieuwe eigendomsstructuur dan kan het bestaande exposure op betreffende werkmaatschappij(en) geherfinancierd worden met BL. Voorwaarde is wel dat de herfinanciering onderdeel is van een aandelentransactie die te beschouwen is als bedrijfsoverdracht. Uitgesloten van deze herfinancieringsmogelijkheid zijn krediet exposures bij ondernemingen die in een probleemsituatie verkeren.

Holdingfinanciering

Alleen bij aandelen- of vastgoedfinanciering is het mogelijk om een holding te financieren.

Overdracht aandelen/eigendom:

- **Goodwill normering:** Ten aanzien van de hoogte van de goodwill die met BL gefinancierd kan worden, is de continuïteitsvereiste het uitgangspunt. De schuld na bedrijfsoverdracht moet op verantwoorde wijze gedragen kunnen worden door de onderneming;
- **Gefaseerde bedrijfsoverdracht:** Bij gefaseerde bedrijfsoverdracht is inzet BL mogelijk. Hierbij verkrijgt de nieuwe ondernemer/aandeelhouder in eerste instantie een minderheidsaandeel maar er is wel de harde afspraak dat bij aanvang overwegende zeggenschap wordt verkregen over de BV. Bij dergelijke casuïstiek moet de bank wel altijd vooraf door RVO laten toetsen of de transactie kwalificeert als financieringsdoel;
- **Overdracht aan minderheidsaandeelhouders:** Indien er geen partij is die na overdracht direct of indirect over een meerderheid van de aandelen beschikt, dient de transactie wel zo ingericht te worden dat er sprake is van een kredietnemer met overwegend belang. Dit kan door oprichting van een tussenholding die een overwegend belang in de werkmaatschappij(en) verwerft en tevens optreedt als kredietnemer;
- **Overdracht natuurlijke persoon:** Voor bedrijfsoverdracht bij EZA, VOF of CV kan eveneens BL ingezet worden;
- **Uitkoop bij VOF (zonder volledige eigendomsoverdracht):** Uitkoop van vennoten bij een VOF kan met BL worden gefinancierd indien met deze uitkoop een bedrijfsoverdracht wordt bewerkstelligd. Bij dergelijke casuïstiek moet de bank wel altijd vooraf door RVO laten toetsen of de transactie kwalificeert als financieringsdoel;

Investerings buitenlandse activiteiten

- **Buitenlandse activiteiten:** BL kan ingezet worden voor buitenlandse activiteiten. Ondernemers dan wel rechtspersonen moeten wel ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel én in Nederland belastingplichtig zijn. Het maakt niet uit voor welk deel de ondernemer een bedrijf exploiteert buiten Nederland;
- **Geen investeringen in buitenlandse distributiekkanalen:** Deze uitsluiting heeft enkel betrekking op ondernemingen in de transportsector. Investerings in buitenlandse distributiekkanalen zijn niet toegestaan. Dit zijn distributiekkanalen waarvan zowel begin- als eindpunt in het buitenland liggen.

Mogelijkheid tot toetsing vooraf

Het zal voor de bank niet altijd duidelijk zijn wanneer bijvoorbeeld een aandelentransactie beschouwd kan worden als een bedrijfsoverdracht. Bij onduidelijkheid over de toepassing van BL wordt geadviseerd om de casus op betreffend aspect te laten voortoetsen door RVO. [Dit kan vooralsnog via e-mail DRbeheerGL@rvo.nl](mailto:DRbeheerGL@rvo.nl).

Herfinanciering bij BL

Een borgstellingskrediet mag niet bedoeld zijn voor nakoming van verplichtingen van de ondernemer aan de bank.

Uiteraard is het wel mogelijk een lening te verstrekken met inpassing van een borgstellingskrediet, bedoeld voor werkkapitaal. Ook het omzetten van een seizoenskrediet in een normaal krediet met inpassing van een borgstelling is mogelijk. De herfinanciering van een lening van een andere bank, is altijd mogelijk. Bij al deze zaken gelden de standaard criteria van een borgstellingskrediet.

In het algemeen merkt Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) op dat meer mogelijk is dan banken in eerste instantie denken. Twijfelt u, leg dan de casus voor aan RVO. [Dit kan vooralsnog via e-mail DRbeheerGL@rvo.nl](mailto:DRbeheerGL@rvo.nl).

Herfinanciering van onroerend goed

Bij stichting, aankoop of verbouwing van onroerend goed kan een 12-jarig borgstellingskrediet worden ingepast. Als een dergelijke lening wordt gehefinancierd door een andere bank, is echter geen sprake meer van stichting, aankoop of verbouwing. Toch hoeft dan niet altijd een 6-jarig borgstellingskrediet te worden toegepast. RVO hanteert als uitgangspunt dat de resterende looptijd ook van toepassing is bij de nieuwe bank, tenzij deze looptijd 6 jaar of korter is. Dan is een 6-jarig borgstellingskrediet van toepassing. Neem bij herfinanciering van onroerend goed waarbij de bank een borgstellingskrediet van meer dan 6 jaar wil inpassen altijd contact op met RVO. Dit kan vooralsnog via e-mail DRbeheerGL@rvo.nl.

Kredietopeising / Uitwinning – procedures BL (en GL)

Hieronder staat beschreven welke procedure er op basis van de BL (en GL) geldt in geval van kredietopeising:

- Binnen 35 dagen na kredietopeising doet de bank via dit webportaal een melding van de kredietopeising dan wel faillissement;
- Binnen 2 twee maanden na kredietopeising/faillissement wordt begonnen met uitwinning. Als er gegronde redenen zijn om langer te wachten met de uitwinning, dan kan de bank dat doen. Naar bancaire inzicht goed omgaan met de belangen van bank, staat en ondernemer is het leidende principe;
- Uitwinning doet de bank naar eigen professioneel inzicht en naar bancaire gebruik;
- Binnen 9 maanden na kredietopeising/faillissement dient de bank een verliesdeclaratie in. Dit kan via Webportal Verzoeken Borgstelling Landbouw Aanvragen als weergegeven in het gebruikersmenu en dan te kiezen voor Overig;
- Gedurende vijf jaar (vanaf start uitwinning) moet de bank de debiteur blijven volgen;
- Als de bank voor of na afloop van de vijfjaarstermijn wil overgaan tot sluiten van een openstaand dossier dan dient men een verzoek in bij RVO.nl.
- (verzoek tot buiten invordering stellen). RVO.nl zal bij een dergelijk verzoek beoordelen of verhaal opbrengsten uitgesloten kunnen worden.

Aandachtspunten:

- Banken kunnen zelf de standaard mogelijkheden voor opschorting inzetten. Als het wenselijk is meer op te schorten dan standaard mogelijk is, kan dat na voorafgaande toestemming van RVO.nl;
- Voor herstructurering is voorafgaande toestemming van RVO.nl nodig;
- Bij kwijtschelding van debiteur/aansprakelijke partijen is voorafgaande toestemming van RVO.nl nodig. Uitzondering is de kwijtschelding die de positie van de Staat niet raakt.
- Voor eerdere BF/GL aanvragen (aanvragen verleend ten tijde van het Borgstellingsfonds van de Landbouw en de regeling Garantstelling Landbouw) is dezelfde procedure van toepassing. Zie hiervoor het Harmonisatiedocument GL-BL onder `documenten`.

Zie ook voor kredietopeising – Verdeling van opbrengsten

Landbouwinnovatie

Voor investeringen in een landbouwinnovatie kan gebruik gemaakt worden van de ruimere BL Plus, waarbij een BL-lening kan worden ingepast van maximaal € 2,5 mln. Hierbij geldt dat de investeringen in de landbouwinnovatie voor meer dan 50% deel moet uitmaken van de totale investeringen.

Wanneer is er sprake van een Landbouwinnovatie?

Een Landbouwinnovatie:

- Is een nieuw product, productieproces of concept en
- is gericht op verduurzaming en
- heeft als oogmerk het onderscheidend positioneren van een landbouwproduct in de markt.

Relevante stukken

Bij de aanvraag wordt gevraagd om relevante stukken waaronder:

- een onderbouwing van de innovatieve aspecten
- een onderbouwing van de haalbaarheid

Toetsing vooraf door RVO

Een aanvraag voor landbouwinnovatie wordt vooraf aan de verlening door RVO getoetst op de vraag of

1. er sprake is van een Landbouwinnovatie,
2. of er al eerder aanvragen van dezelfde Landbouwinnovatie zijn verleend,
3. of het plan haalbaar wordt geacht.

Is er sprake van Landbouwinnovatie

In eerste instantie wordt beoordeeld of er sprake is van een Landbouwinnovatie. Dit wordt, indien mogelijk, getoetst aan vergelijkbare bestaande systemen die zich inmiddels hebben bewezen.

Indien RVO heeft vastgesteld dat er sprake is van een Landbouwinnovatie dan geldt dat er maximaal vijf meldingen voor dezelfde Landbouwinnovatie binnen de BL Plus kunnen worden verleend mits het plan haalbaar wordt geacht.

Beoordeling op haalbaarheid

Voor de beoordeling op haalbaarheid wordt gekeken naar de kwaliteit van de business case, de progressie die is gemaakt en de financiering.

A. Kwaliteit van de business case:

1. Afzetmogelijkheden: (positionering in de) markt, toegevoegde waarde product/usp, omzet/afzetovereenkomsten, bescherming (zoals IE), wat zijn eventuele substituten of alternatieven en hoe is de concurrentiepositie;

2. Management: expertise, strategie, netwerk & gedegenheid aanpak (zoals stappenplan/risicomanagement);
3. (toegang tot) kennis en partnerships;
4. Beschikbaarheid toeleveranciers/personeel, productie-inrichting en distributie.

B. Progressie: is er al voldoende voortgang geboekt om de verwachte omzetontwikkeling te kunnen realiseren? (welke kritische milestones zijn bereikt? en welke nog te halen?):

1. Technisch: aannemelijk moet zijn dat er geen continuïteitsrisico's als gevolg van (uit)ontwikkeling meer zijn;
2. Commercieel: er moet aannemelijk gemaakt worden dat een toekomstige rendabele exploitatie waarschijnlijk te achten is. Voor toetsing van de commerciële progressie wordt gekeken naar de ontwikkeling in omzet als afnamecontracten;
3. Operationeel: In welke mate is de onderneming klaar om te leveren?
4. Welke barrières/risico's spelen er? Hoe kunnen deze worden ondervangen?

C. Financieel/financiering:

1. Risico: hoe groot is het risico dat er geen positieve cashflows gerealiseerd worden?
2. Financiële buffer: hoe verhouden risico's zich met omvang financiële buffer?
3. Is er voldoende commitment afgegeven door achterliggende partijen?
4. Downside case: Bijsturingsmogelijkheden? (kostenflexibiliteit e.d.) Is er toegang tot additioneel kapitaal al dan niet bij bestaande aandeelhouders?
5. Financieringsstructuur: de financieringsstructuur mag geen onnodig risico betekenen.

Maatschap financiering bij BL

- De financieringsbehoefte als gevolg van inkoop in de maatschap kan niet met BL worden gefinancierd. Ingeval er sprake is van overname zijn er wel mogelijkheden met BL, kijk voor meer details hierover bij het item Starter / overnemer.
- Voorwaarde bij maatschap financiering is dat alle maten van de maatschap mee tekenen voor hoofdelijke aansprakelijkheid.

Maximale BL

Het totaal aan borgstellingen mag voor één ondernemer die opteert voor BL regulier niet hoger zijn dan 1,2 miljoen euro en voor BL plus niet hoger zijn dan 2,5 miljoen euro. Bij de berekening daarvan wordt

uitgegaan van de al verleende borgstellingen minus het bedrag dat al is afgebouwd. Er bestaat geen ondergrens meer voor toepassing van de BL.

Soorten BL	Verhouding staat : bank	Max. leningbedrag	garantiepercentage van de borgstelling
Regulier	2 : 1	€ 1.200.000	70%
Plus	2 : 1	€ 2.500.000	70%

In de afgelopen jaren zijn de modaliteiten meerdere malen aangepast. Hieronder een overzicht.

Periode		Regulier	Starter**	Plus****	Plus starter	Plus achtergesteld / niet-lineair*
tot 2004	Max BF	onbeperkt				
	Borgstelling	100%				
	BF : Overig	2 : 1				
	Provisie	1%				
	Max looptijd	20				
Vanaf 2004	Max BF in €	450.000	1.200.000	1.200.000		1.200.000
	Borgstelling	80%	80%	80%		80%
	BF : Overig	2 : 1	2 : 1	2 : 1		2 : 1
	Provisie	3%	1%	3%		3%
	Max looptijd	20	20	20		10
Vanaf 2009	Max GL in €	600.000	1.200.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
	Garantstelling	80%	80%	80%	80%	80%
	GL : Overig	2 : 1	2 : 1	2 : 1	2 : 1	2 : 1
	Provisie	3%	1%	3%	1%	3%
	Max looptijd	20	20	20	20	10
Vanaf 2017	Max BL in €	1.200.000	1.200.000	2.500.000	2.500.000	
	Borgstelling	70%	70%	70%	70%	
	BL : Overig	2 : 1	2 : 1	2 : 1	2 : 1	
	Provisie	3%	1%	3%	1%	
	Max looptijd in jaren***	6-12	6-12	6-12	6-12	

De achtergestelde/niet lineaire lening mag niet groter zijn dan het eigen vermogen van de aanvrager en is aflossingsvrij.

*) Vanaf in werking treding BL vervalt deze optie.

**) Bij BL gaat het om starter én overnemer.

***) 6 jaar roerend en 12 jaar onroerend en >50% onroerend tov roerend.

****) Naast duurzaamheidsinvesteringen van >50% in een MDV stal of groenlabelkas, kan ook Landbouwinnovatie voor BL Plus en BL Plus starter in aanmerking komen. Landbouwinnovatie kan eerst na goedkeuring door RVO.nl worden verleend.

Let wel dat een garant- of borgstelling alleen inzetbaar is voor nieuwe investeringen (fresh money) en alleen inpasbaar is op het tekort aan zekerheden.

MKB-toets voor BL

Bedrijven met minder dan 250 fte kunnen gebruik maken van het BL, tenzij de jaaromzet groter is dan EUR 50 miljoen én het balanstotaal meer bedraagt dan EUR 43 miljoen.

- Met andere woorden, de jaaromzet mag groter zijn dan EUR 50 miljoen maar dan moet het balanstotaal kleiner zijn dan EUR 43 miljoen.
- Ook mag het balanstotaal groter zijn dan EUR 43 miljoen maar dan moet de jaaromzet kleiner zijn dan EUR 50 miljoen.

De MKB-definitie van het BL is conform EG-verordening 364/2004. Rechts op deze pagina vindt u bij de downloads een MKB-toets die u helpt te bepalen of een onderneming onder de MKB-definitie valt.

Onroerend goed (BL)

Onroerend goed en inpassing 12 jarig BL

Bij stichting, aankoop of verbouwing van onroerend goed kan een 12-jarig borgstellingskrediet worden ingepast. Onder deze investeringen kunnen eveneens de verbouwingskosten huur pand begrepen worden. Bij een investering van meer dan 50% in onroerende goederen mag gekozen worden voor een looptijd van maximaal 12 jaar. Is de investering in onroerende goederen kleiner dan 50% van de totale investering, dan kan dat deel van de BL op maximaal 12 jaar verleend worden en de overige investeringen op maximaal 6 jaar. Conform bancaire praktijk wordt onroerend goed niet gefinancierd vanuit rekening courant.

Berekening dekkingswaarde

Kijk onder het item **Dekkingstekort**.

Bepaling dekkingswaarde

- ♦ Volgens bancair gebruik is een taxatierapport verplicht indien onroerend goed onderdeel uitmaakt van de financieringsbehoefte. Echter indien als voorbeeld het onroerend goed (in de regel de privéwoning) dient als securering van de borgstelling, dan volstaat bij bepaling middelen vanuit privé bij hoofdelijke aansprakelijkheid de actuele WOZ-waarde.

Herfinanciering van onroerend goed

Kijk onder het item **Herfinanciering**.

Opschorting afbouw BL

1) Binnen de eigen bevoegdheid heeft de bank de volgende opschortingsmogelijkheden:

- starter/overnemer: in totaal maximaal twaalf kalenderkwartalen;
- overig: in totaal maximaal acht kalenderkwartalen.

De minimale duur van een opschorting is ten minste één kalenderkwartaal. Uiterlijk 35 dagen na de opschorting moet deze gemeld zijn op het webportaal. **Opschorting binnen eigen bevoegdheid wordt gemeld via Wijziging Garantstelling landbouw aanmaken.**

2) Indien de bovenstaande opschortingsmogelijkheden reeds zijn benut en er zijn dwingende redenen om de aflossingsverplichtingen van de onderneming verder op te schorten, kan de bank een verzoek indienen tot extra opschorting. Een dergelijke verzoek in het garantieportaal moet altijd zijn voorzien van een concrete onderbouwing en een rapportage over de gang van zaken. **Een verzoek tot extra opschorting wordt gedaan via Webportal Verzoeken Aanvragen Garantstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig.**

Provisie

De aan RVO te betalen provisie bedraagt, met uitzondering van starters en overnemers, 3% over de BL lening. Voor starters en overnemers bedraagt deze 1%.

Zodra de financier een nieuwe BL heeft aangevraagd en verleend gekregen, wordt er bij RVO een vordering op de bank geboekt uit hoofde van provisieverplichting. In de volgende gevallen bestaat de mogelijkheid om de verplichting tot borgstellingsprovisie terug te laten boeken:

1. Herfinanciering bestaande BL bij andere financier. Voorwaarde is dat de overgenomen financiering niet wijzigt bij overgang naar andere financier. Geen (substantiële) wijzigingen ten opzichte van oude financiering in: totaal obligo, voorwaarden en aansprakelijkheden, resterende stand en afbouwschema BL. (Volledigheidshalve nog opgemerkt dat ook de nieuwe financier zal moeten toetsen of de verstrekte herfinanciering conform BL-voorwaarden is). **Een verzoek tot overname BL wordt gedaan via Webportal Verzoeken Aanvragen Garantstelling Landbouw en dan kiezen voor Overname lening van andere bank;**
2. Uitbetaling BL-financiering heeft geen doorgang kunnen vinden als gevolg van een overmacht situatie (voorbeeld: benodigde vergunning kon niet afgegeven worden).

Voor een verzoek tot terugboeking borgstellingsprovisie dient de (nieuwe) financier een gemotiveerd verzoek in via het web portaal. [Een verzoek tot extra opschorting wordt gedaan via Webportal Verzoeken Aanvragen Garantstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig.](#)

Voor overige vragen over de provisie kunt u eveneens contact opnemen [via Webportal Verzoeken Aanvragen Garantstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig.](#)

Rekening courant bij BL

Het is toegestaan om ook het deel met overheidsborgstelling in de vorm van een rekening courant te verstrekken. Hiertoe zijn twee mogelijkheden:

1. er worden twee RC kredieten verstrekt, waarbij één van de twee kredieten het BL is
2. er wordt één RC krediet verstrekt waarvan slechts een gedeelte als BL aan te merken is.

Twee RC Kredieten (afzonderlijk het BL en het bankdeel)

- Voor de berekening van inpasbaar BL bedrag wordt uitgegaan van het benodigd kredietlimiet en niet van het bedrag dat direct opgenomen wordt;
- Bij verliesdeclaratie wordt getoetst op de verhouding op beide RC faciliteiten bank. Als het uitstaande bedrag op beide kredieten niet voldoet aan de verhouding bank/staat die de BL voorschrijft, zal RVO.nl de declaratie corrigeren.

Eén krediet (bankdeel en BL-deel in één RC krediet)

- In de kredietovereenkomst moet duidelijk worden aangegeven wat de omvang van het BL deel is;
- Bij melding van het BL moet de bank goed opletten het juiste BL bedrag te melden bij RVO.nl. Dus uiteraard niet het gehele bedrag van het RC krediet en bij een BL met 70% borgstelling moet het bedrag gelijk aan 100% van BL gemeld worden;
- Bij verliesdeclaratie wordt voor de verliesberekening het RC krediet gesplitst in twee delen: i) het BL deel, ii) het bankdeel. De BL schrijft een minimale verhouding bank versus staat voor en het declarabele verlies kan niet hoger zijn dan de geregistreerde borgstelling. Verder neemt BL 'eerste verlies'. Hetgeen betekent dat de zekerheden eerst toekomen aan de faciliteiten zonder BL dekking en aan het bankdeel in het RC krediet.

Volledigheidshalve wordt u erop gewezen dat als het RC krediet ten tijde van kredietopeising niet volledig getrokken is, het declarabele verlies berekend wordt op basis van het uitstaande bedrag.

De overheidsborgstelling bouwt gedurende de looptijd van het krediet af. Vanuit de overheid is er geen verplichting om de kredietlimieten eveneens te laten afbouwen. Indien gewenst kan de bank bij een aflopende overheidsborgstelling de RC limieten op gelijke hoogte laten doorlopen.

Secundaire zekerheden

Bij borgstellingskredieten tot EUR 200.000 hoeft de bank conform BMKB aan secundaire zekerheden geen reële zekerheidswaarde toe te kennen en is de bank niet verplicht deze zekerheden te vestigen.

Starter / overnemer

Starter

Om als starter te worden aangemerkt, moet worden voldaan aan onderstaande punten:

- De ondernemer dan wel directeur groootaandeelhouder mag ten tijde van het sluiten van de kredietovereenkomst niet langer dan drie jaar een onderneming in stand houden;
- Bij een niet-rechtspersoon moeten alle ondernemers aan bovengenoemd punten voldoen;
- Bij een BV dient er sprake te zijn van een meerderheidsaandeelhouder (MA: > 50% van de aandelen). Is dit niet het geval dan komt een BV niet in aanmerking voor de startersfaciliteit maar wel voor de normale staatsgarantie.

Overnemer

De overnemer is gedefinieerd om de financierbaarheid te vergroten bij de volledige overdracht van het landbouwbedrijf. Een landbouwbedrijf wordt bijvoorbeeld dikwijls in de vorm van een maatschap van ouders met zoon of dochter geëxploiteerd. De overnemer is dan de zoon of dochter die het landbouwbedrijf van ouders overneemt. Ook hierbij gaat het om de eerste overname.

Stichtingen

Stichtingen kunnen met BL gefinancierd worden mits de doelomschrijving in de statuten van de stichting een winststreven niet uitsluit.

Verdeling opbrengsten na kredietopeising

1. Opbrengsten voortkomend uit zekerheden komen geheel ten goede aan de bank tot haar vordering is afgelost. Het eventuele eigen risico deel van de bank (30%) valt daar niet onder.
2. Opbrengsten na datum van kredietopeising maar vóór het indienen van een Verliesdeclaratie dienen pro rata verdeeld te worden. Dit geldt als de opbrengsten geen verband houden met de bedrijfsvoering en niet voortkomen uit zekerheden.
3. Als er na indiening van een verliesdeclaratie alleen sprake is van uitwinning gaan deze uitwinningsofbrengsten als eerste naar de bank. Bij afkoop of aflossing worden de opbrengsten pro rata verdeeld.
 - Als een bij de kredietverlening vermelde derde-borg op het moment van uitwinning niet rechtsgeldig blijkt te zijn, handelt RVO.nl de declaratie af alsof de derde-borg volledig geïnd is.

Voorbeeld:

De opbrengst van de verkoop van voorraden gaat naar de bank. Is er al een aflossingsregeling getroffen dan wordt de opbrengst pro rata verdeeld. Ook een belastingteruggave in de privé sfeer dient pro rata verdeeld te worden.

Bij baten voor de Staat die voortvloeien uit zekerheden of voortvloeien uit een vóór indiening van de verliesdeclaratie getroffen regeling heeft de bank geen recht op de incassoprovisie (20%).

Uitzondering op punt 1:

Punt 1 is niet van toepassing als het openstaande bedrag aan "te ontvangen op basis van borgstellingen" de vordering van de bank overtreft. De Staat heeft dan bij een afkoop borg tegen vrijgave van de borgtochtverplichting recht op een deel volgens de formule van de dubbele weging (zie download rechts op deze pagina)

Indien u vragen heeft over verdeling van opbrengsten is het advies contact op te nemen met de afdeling garanties van RVO.nl. Dit bij voorkeur via een email die dan door RVO.nl wordt beantwoord. [U doet dit via Webportal Verzoeken Aanvragen Garantstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig.](#)

Verdeling opbrengsten zonder kredietopeising

1 Extra aflossing uit excess cashflow

Extra aflossingen kunnen geheel naar de bank toekomen zolang voorgeschreven verhouding bank versus BL in stand blijft (op basis van totale exposure). Als de bank bijv. gebruik heeft gemaakt van regulier BL waarbij de 2:1 verhouding is voorgeschreven, dan zijn deze verhouding en het resterende exposure bepalend voor de aanwending van extra aflossingen. Uitwerking in voorbeelden:

Voorbeeld a:

Extra aflossing :60k;

Uitstaand BL regulier :250k;

Totale overige uitstaande bankfinancieringen :200k.

In dit voorbeeld kan de gehele extra aflossing ad 50k toekomen aan de aflossing van overige leningen, de 2:1 verhouding wordt dan niet geschonden.

Voorbeeld b:

Extra aflossing uit meevallende cashflow :60k;

Uitstaand BL regulier :200k;

Totale overige uitstaande bankfinancieringen :100k.

In dit voorbeeld moeten de extra aflossing verdeeld worden over het BL en de overige leningen, waarbij de 2:1 verhouding niet geschonden wordt.

!!! Extra aflossingen behoeven alleen een melding richting RVO.nl indien het totale BL ermee afgelost wordt.

2 Extra aflossing uit verkoop activa

Verkoop onroerend goed: Bank en BL-OG dienen afgelost te worden naar rato van uitstaand saldo van de vastgoedfinancieringen (voor zover direct betrekking hebbend op verkocht object).

Overig: Extra aflossingen kunnen geheel naar de bank toekomen voor zover de voorgeschreven verhouding bank versus BL in stand blijft (op basis van totale exposure). Zie ook de voorbeelden bij punt 1.

!!! Extra aflossingen behoeven alleen een melding richting RVO.nl indien het totale BL ermee afgelost wordt.

Bij twijfel over de aanwending van extra aflossingen heeft de bank uiteraard altijd de mogelijkheid om een vraag bij RVO.nl voor te leggen.

Als bij onverhoopte verliesdeclaratie blijkt dat extra aflossingen onjuist zijn verdeeld, dan zal RVO.nl een herberekening maken van de verliesverdeling tussen bank en staat.

3 Kwijtingen

Allereerst opgemerkt dat kwijtingen die het BL raken, altijd goedkeuring vooraf door RVO.nl behoeven.

Over de verdeling van opbrengst en verlies:

Kwijting met opbrengst (Verkoop onderneming/activa): Executiewaarde zekerheden gaat in mindering van uitstaand obligo bank. Het surplus wordt vervolgens tussen bank en staat verdeeld naar rato van resterende saldi.

Voorbeeld: Een kredietnemer (een BV) verkeert in moeilijkheden en stevent af op faillissement. Nu doet een derde een bod tegen finale kwijting. In dit voorbeeld betreft het kwijting kredietnemer én vrijgave zekerheden (inclusief borg DGA).

Executiewaarde zekerheden :160k (activa 160k en borg nihil);

Overname bod :240k

Uitstaand BL :140k;

Totale overige uitstaande bankfinancieringen :340k.

Executiewaarde zekerheden gaat geheel naar de bank, bij uitwinning na kredietopzegging wordt de bank immers geacht deze opbrengst te realiseren. Na aftrek executiewaarde resteert een restvordering bank ad 180k en een restvordering BL ad 140k.

De meeropbrengst ad 80K ($240K - 160K$) wordt pro rata verdeeld tussen de restvorderingen van bank en Staat. Op basis van de opgegeven bedragen ontvangt de Staat $80K \cdot 140K / 320K = 35K$. De definitieve vaststelling van de exacte bedragen gebeurt bij afhandeling van de nog in te dienen verliesdeclaratie.

Kwijting zonder opbrengst: Kwijting noodzakelijk om going concern situatie te behouden. Hetzij om ondernemer voldoende perspectief te geven om door te gaan, hetzij om investeerder voldoende perspectief te geven voor investering in onderneming. Ook in deze situatie neemt BL verlies naar rato van aandeel in het actuele blanco zoals in bovenstaand rekenvoorbeeld.

Uitzondering op de regel: Als deze regel dusdanig nadelig uitpakt voor bank dat daarmee een wenselijke deal wordt geblokkeerd, dan kan afgeweken worden (groter deel aan bank toekennen). Bij toepassing van deze uitzonderingsregel zijn terughoudendheid en heldere argumentatie geboden. Dus alleen als bank door verdelingsregel bij deal er zoveel bij inschiet dat faillissementsscenario met volledige borgstellingsclaim duidelijk voordeliger wordt voor de bank. In dat geval is tegemoetkoming nodig om bank richting gewenst scenario te krijgen.

Voorkomen onrechtmatige staatssteun

De bank zal de ondernemer moeten laten weten dat sprake is van staatssteun en dat deze niet de betreffende grenzen mag overschrijden. Natuurlijk is dit een formaliteit, omdat de maximale grens van 15 miljoen niet overschreden kan worden. Toch moet onderstaande (schuingedrukte) tekst opgenomen worden in de financieringsovereenkomst op grond van EC voorschriften.

De debiteur neemt kennis van het feit dat hij ten gevolge van de borgstelling van de Staat der

Nederlanden ten behoeve van de Bank in het kader van titel 2.5 van de Regeling nationale EZ-subsidies deels wordt aangemerkt als begunstigde van staatssteun zijnde een bedrag van EUR <BEDRAG> volgens berekeningsmethodiek EZ, (Rekentool BL)>.

De debiteur verklaart dat met het bedrag dat door de Bank als landbouwborgstellingskrediet is verleend zoals bedoeld in titel 2.5 van de Regeling nationale EZ-subsidies, het in artikel 21, lid 9, van Verordening 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 (PbEU 2014, L 187) genoemde bedrag van EUR 15.000.000,00, voor zijn landbouwonderneming niet wordt overschreden. Gelet op artikel 8, lid 4, van de genoemde Verordening wordt dit bedrag evenmin overschreden door cumulatie van uit andere hoofde aan de debiteur verleende risicofinancieringssteun voor zijn landbouwonderneming.

Subsidie-equivalent

De Staat staat borg voor de BL-lening die u als bank aan de ondernemer verstrekt. De provisie voor een BL-lening is niet marktconform, waardoor de landbouwonderneming een voordeel heeft. Dit voordeel of staatssteun wordt het subsidie-equivalent genoemd. Het subsidie-equivalent is dus de verstrekte subsidie door de Staat bij inpassing van de BL lening.

Met behulp van de rekentool kunt u de hoogte van de BL-lening berekenen en het corresponderende bedrag aan subsidie. Dit subsidiebedrag vermeldt u in de leningsovereenkomst. Wanneer de ondernemer in de toekomst een beroep doet op een andere (subsidie)regeling kan hier naar gevraagd worden. Er geldt namelijk een (overigens ruime) bovengrens voor de hoeveelheid subsidie die een landbouwonderneming mag ontvangen.

Voortzetting onderneming na opeising (GL/BL)

Indien de bank na kredietopeising op bedrijfseconomische gronden af ziet van uitwinning zekerheden en, tegen een overeengekomen periodieke aflossing, medewerking verleent aan voortzetting van de onderneming, dienen de ontvangen aflossingen pro rata verdeeld te worden tussen bank en de staat. Er is ons inziens dan geen sprake van opbrengst uitwinning zekerheden. Bij een dergelijk of andersoortig traject is vooraf instemming van RVO.nl vereist. Toestemming vragen doet u via [Webportal Verzoeken Aanvragen Garantstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig](#).

Vrijgave zekerheden (BL)

- Bij vrijgave van zekerheden moet dit altijd worden afgestemd met RVO.nl. Het advies is dit voor te leggen via [Webportal Verzoeken Aanvragen Garantstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig](#).
- Ook bij verlichting van de gemaakte beheerafspraken aangaan bij de overeenkomst bovenstaande procedure volgen.

Wanneer BL Plus?

MDV stal en Groenlabelkas

Voor investeringen in de bouw of verbouw van een MDV stal of Groenlabelkas kan er tot een maximum van

€ 2,5 mln. aan borgstellingslening wordt ingepast. Hierbij geldt dat deze investeringen voor meer dan 50% deel moet uitmaken van de totale investeringen. Bovendien moeten deze investeringen resulteren in een definitief MDV-certificaat of Groenlabelkascertificaat, zie hiervoor het item certificering.

Landbouwinnovatie

Voor investeringen in een landbouwinnovatie kan ook worden geopteerd voor de ruimere BL Plus. Hierbij geldt dat de investeringen in de landbouwinnovatie voor meer dan 50% deel moet uitmaken van de totale investeringen. De melding voor landbouwinnovatie wordt vooraf door RVO.nl getoetst. Ga voor meer informatie hierover naar het item Landbouwinnovatie.

Wijzigingen bij een BL (of GL)

Goedkeuring

In de volgende situaties is vooraf goedkeuring van RVO nodig:

- Vrijgave zekerheden/aansprakelijkheden voor zover dit de positie van het borgstellingskrediet verzwakt. U doet dit via [Webportal Verzoeken Aanvragen Borgstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig.](#)
- Het treffen van een schuldregeling Indien de bank na kredietopeising op bedrijfseconomische gronden af ziet van uitwinning zekerheden en, tegen een overeengekomen periodieke aflossing, medewerking verleent aan voortzetting van de onderneming. U doet dit via [Webportal Verzoeken Aanvragen Borgstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig.](#)
- Overige wijzigingen in de structuur die de positie van het BL kunnen verzwakken. U doet dit via [Webportal Verzoeken Aanvragen Borgstelling Landbouw en dan kiezen voor Overig.](#)

Hoe?

Uw aanvraag voor goedkeuring bevat ten minste:

1. een korte motivatie van de bank
2. bijlages zoals een intern advies/fiat bank plus eventueel overige relevante bijlagen

Melding achteraf

Voor de volgende wijzigingen is slechts een melding achteraf bij RVO nodig, binnen 35 dagen:

- Opschorting van de afbouw van het borgstellingskrediet, binnen 35 dagen na start opschortingsperiode
- Wijziging naw-gegevens, binnen 35 dagen na kennisname
- Volledig vervroegde aflossing, binnen 35 dagen na aflossing
- Het in bijzonder beheer nemen van het borgstellingskrediet, binnen 35 dagen na overdracht (Rabobank: status naar DD of D).
- Verlening van surséance van betaling of faillissement, binnen 35 dagen na kennisname
- Opeising van het borgstellingskrediet, binnen 35 dagen na opeising.

Hoe?

Een melding achteraf doet u op de standaard werkwijze via [Wijziging Borgstelling landbouw aanmaken.](#)

WSNP (BL)

Indien van toepassing dient de bank de vordering van de Staat te melden in het kader van Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Als dit niet is gedaan claimt RVO het bedrag dat aan de Staat zou zijn uitgekeerd als onze vordering wél zou zijn ingediend (o.b.v. fictieve herindiening).